

Leto 1906.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXXIII. — Izdan in razposlan dne 5. septembra 1906.

Vsebina: Št. 178. Dopustilnica za lokalno železnico od Kranja v Tržič.

178.

Dopustilnica z dne 28. avgusta 1906. l.

za lokalno železnico od Kranja v Tržič.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri graščaku drju. Karolu baronu Bornu pri sv. Katarini pri Tržiču v družbi s tovarnarjem Andrejem Gassnerjem in županom Karolom Mallim v Tržiču po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po določilih zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), z dne 15. julija 1903. l. (drž. zak. št. 152) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) zaprošeno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Kranj na progi državne železnice Trbiž — Ljubljana v Tržič:

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživajo koncesionarji v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

(Slovenisch.)

§ 2.

Za dopuščeno železnico podeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v višini potrebščine za štiriodstotno obrestovanje in razdolžno kvoto prednostnega zajma, ki ga bo vzprejeti zastran nabave novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni čisti donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo.

Oznamenjeni prednostni zajem pa se sme vzprejeti samo do tistega imenskega zneska, ki ga svoječasn določi državna uprava in ki je potreben za nabavo zneska 1,750.000 K v gotovini.

§ 3.

Od letnega, po § 2 s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki se določi z razdolžnim črtežem, katerega odobri državna uprava.

§ 4.

Doplačilo, ki ga mora državna uprava plačati zaradi prevzetega porošstva, je treba izplačati zadnji

čas tri mesece po predložitvi dokumentiranega letnega računa potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pa za pogojeno obrestovanje in za po-
črtežno razdolžbo zajma ob dogovorjenih rokih
dospelosti po meri potrebnosti, popravljene na pod-
stavi proračuna o donosu, toda pridrževaje si obra-
čun na podstavi letnega računa, dajal delna plačila
tudi poprej, ako vložijo koncesionarji dotično
prošnjo šest tednov poprej, nego izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi
letnega računa, ki ga bo predložiti kolikor moči
v treh mescih po preteku obratnega leta, da so
bila predplačila odmerjena previsoko, naj koncesio-
narji precej vrnejo dobljeni presežek prištevši šest
odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji
čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta,
ker bi sicer nehala pravica do njega.

§ 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava
vsled prevzetega poročstva, je ravnati zgolj tako,
kakor s predplačilom, ki daje obresti po štiri od sto
na leto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotov-
ljeno letno vsoto, tedaj se bo moral dotični prebitek
precej odpraviti na državno upravo v povračilo da-
nega predplačila z obrestmi vred tako dolgo, dokler
se ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati dospele obresti, preden
se vrnejo predplačila.

Terjatve države iz takih predplačil ali obresti,
ki še niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo
ali ko se odkupi železnica, je opraviti iz še osta-
jajoče imovine podjetja, h kateri spada zlasti tudi
odškodnina, ki se plača za odkup (§ 17).

§ 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih in
vnanjih borzah, kake kuponske kolkovnine in davki,
ki jih bo moralo plačevati podjetje po preteku davka
prostih let, se smejo postavljati v obratni račun
za potrošni postavek.

Isto velja tudi o kakih upravnih prispevkih, ki
jih bo plačevati za prednostni zajem, ki se vzprejme,
in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki
jih bo plačevati posojajočemu finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje
nikakega davka.

§ 7.

Gradnjo dopuščene železnice je dokončati naj-
dalje v dveh letih, računa je od današnjega dne. Do-
delano železnico je takoj izročiti javnemu prometu
ter vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas,
dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roka za gradnjo
in pa da izvrše in opremijo železnico, kakor zahteva
dopustilo, morajo dati koncesionarji na zahtevo
državne uprave zagotovilo, položivši primerno var-
ščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo na-
lagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti
po krivdi koncesionarjev, se sme izreči, da je za-
pala ta varščina.

§ 8.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se podeljuje
koncesionarjem pravica razlastitve po določenih do-
tičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesionarjem tudi
zastran tistih dovlačnic, ki bi se morda naredile
in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih
naprava v javni koristi.

§ 9.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu
dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta
dopustilnica, in dopustilnih pogojev, postavljenih po
ministrstvu za železnice, in pa drugih ukazil, ki se
dadó v tem oziru, pa tudi tega, kar velevali semkaj
mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju
železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak.
št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. no-
vembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem
zakonov in ukazov, ki se morda dadó v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnice in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene železnice in sosebno na zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazilih, ki jih za to izda ministrstvo za železnice, pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma organa, ki ga odpošlje v to.

Gradnjo in dostavke je po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov, oddati pod neposredno ingerencijo vlade in kolikor moči po pogojih, navadnih pri gradnjah državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novcev.

§ 11.

Koncesijonarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih postavi, naredé v izvršitev dopuščene železniškega podjetja posebno delniško družbo, ki stopi v vse pravice in obveznosti koncesijonarjev.

Koncesijonarji imajo pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, vzprejeti eventualno v delne zadolžnice razdeljen prednostni zajem, ki ga bo obrestovati s štirimi odstotki in razdolžiti v 76 letih, v nominalnem znesku, ki ga določi državna uprava (§ 2).

Ta prednostni zajem naj se oddaja po ukazilih državne uprave.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem velja to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice, vštetiš nabavo vozil z odobrilom državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa

razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniških dotacij, ki ga ustanovi državna uprava, prištevši interkalarne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav in če se stroški izkažejo pravilno.

Družbena pravila in obrazci prednostnih obli-gacij in osnovnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski državljani ter imeti domovališče v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§ 12.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife, odpravlja osebe in reči, se bo v tem oziru ter gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo veljala vsakčas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in na črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesijonarji se zavezujejo, da pristopijo k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopijo k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske ter k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je treba na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o

železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarje moč in veljavo z dnem, katerega se prične po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarje veljavnost tedaj, kadar se jim priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesijonarji le toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, podeljena zaradi tega gledé naprave in opreme.

Koncesijonarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj se slično uporabljajo znižani tarifni postavki, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§ 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, na račun koncesijonarjev država in koncesijonarji bodo morali upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji res nastanejo po tem obratovanju. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesijonarji.

Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, kakor tudi razredbo blaga in vsa postranska določila, ki se tičejo prevažanja tovorov, potem ustanavljati vse oprave železniškega podjetja za javne službene stroke, sosebnost na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se na vsakčas obstoječe prometne potrebe, in to tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo ali se ne vrnejo poroštvena predplačila, ki jih dá država.

§ 15.

Koncesijonarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne

31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), državni upravi na njeno zahtevanje vsakčas dopuščati skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računa se od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava smé izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 7 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata po taki krivdi koncesijonarjev, ki bi se ne mogla opravičiti v zmislu § 11 zakona o dopuščanju železnic.

§ 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, vsakčas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesijonarjev prevzame, da sama plača v § 11 omenjeni prednostni zajem in kake druge po koncesijonarjih z odobrilom državne uprave v založbo vštvenih napravnih stroškov vzprejete hipotekarne zajme v zneskih, ob času odkupa še ne razdolženih, in da plača vrhu tega znesek v višini delniške glavnice, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma

samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrilu državne uprave vzprejetih зайmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in družbina postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso že bile uporabljene namenu primerno z odobrilom državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se odkupi železnica;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki morajo biti si kot pritiklina železniškega podjetja, bodi si v poplačilo državnih terjatev iz poroštvenega razmerja ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stanje imovine od tega časa počeni ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesionarji so dolžni poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen

za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarjev in brez sodnega posredovanja v fizično posest prevzeti oznamene imovinske predmete.

Počeni s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so odslej vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgov.

6. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 3) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarji so dolžni, na zahtevanje državni upravi na razpolago dati pravne listine, ki bi bile v ta namen morda še potrebne ž njih strani.

§ 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, v obsegu, povedanem v § 17, št. 2.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 17), obdrže koncesionarji lastninskega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere so si koncesionarji zgradili ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 19.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo posloval za predstojništvo družbe, ter v obče zборе, in tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne morda zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javnim koristim in finančni koristi poroštvojučega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprosi precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§ 20.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi tudi pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Derschatta s. r.